

เอกสารเลขที่ SK-PHA-QP-17		
เรื่อง งานบริหารเภสัชกรรม คลินิกวัณโรค		
ฉบับที่ 1 :	วันที่บังคับใช้	หน้าที่ 1 ใน 5
จัดทำโดย คณะกรรมการระบบยาและความปลอดภัยด้านยา		วันที่ พฤศจิกายน 2566
ทบทวนโดย..... (นายสุพร กุลพัฒน์)	ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการระบบยาฯ	วันที่ พฤศจิกายน 2566
อนุมัติโดย..... (นายมานิช อู่ฉิมพงษ์)	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสุโขทัย	วันที่ พฤศจิกายน 2566

สารบัญ

ตอนที่	หัวข้อ	หน้า
1.0	วัตถุประสงค์	2
2.0	ขอบเขตการบริการ	2
3.0	คำจำกัดความ	2
4.0	ความรับผิดชอบ	2-3
5.0	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	3-4
6.0	ผู้รับผิดชอบ	5
7.0	เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพ	5
8.0	วิธีการประเมิน	5
9.0	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	5

แบบบันทึกประวัติการแก้ไขปรับปรุงเอกสาร

คู่มือ/เอกสาร/วิธีปฏิบัติฉบับนี้			เหตุผลในการปรับเปลี่ยน/ปรับปรุงคู่มือ/เอกสาร/ระเบียบปฏิบัติ						เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ	
คู่มือ/ เอกสาร/ ระเบียบ ปฏิบัติ ใหม่	ปรับปรุง รูปแบบ Re - Formatt ed	ปรับปรุง ใหม่ Revised	แก้ไข/ เพิ่มเติม ข้อความ ที่จำเป็น	แก้ไขให้ สอดคล้องกับ Gen 5	ปรับ เปลี่ยน กฎ ระเบียบ	มีความ เสี่ยง	เป็น ความรู้/ วิทยาการ ใหม่	เพิ่ม ประสิทธิภาพ การทำงาน	Yes	No
✓										
การปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติ เรื่อง งานบริหารเภสัชกรรม คลินิกวัณโรค ฉบับนี้จะปรับเปลี่ยน/ปรับปรุงแก้ไข ทุกปี หรือเมื่อมีความจำเป็น										
วัน / เดือน/ ปีที่สร้างครั้งแรก :										
วัน / เดือน / ปีที่แก้ไข (ครั้งที่.....) :										
วัน / เดือน / ปีที่เผยแพร่ :										
การจัดเก็บ (แฟ้มเอกสาร : Computer) :										

อ้างอิง	เอกสารเลขที่ SK-PHA-QP-17 เรื่อง งานบริหารเภสัชกรรม คลินิกวัณโรค	
ฉบับที่ 1 :	วันที่บังคับใช้	หน้าที่ 2 ใน 5
1.0 วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ป่วยวัณโรคได้รับยาอย่างถูกต้อง เหมาะสม และเกิดความปลอดภัยจากการใช้ยา 2.0 ขอบเขตของการบริการ ให้บริหารเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยวัณโรคในคลินิกวัณโรค ได้แก่ ผู้ป่วยได้รับยาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับน้ำหนักตัวของผู้ป่วย ติดตามอาการไม่พึงประสงค์ของยา ตรวจสอบอันตรกิริยาระหว่างยา (Drug interaction) จัดการแก้ไขปัญหาด้านยา (DRPs) ทบทวนประสานรายการยา (Medication reconciliation) การให้ความรู้ด้านการใช้ยาต่างๆ แก่ผู้ป่วยและครอบครัว และทีมสหสาขาวิชาชีพ 3.0 คำจำกัดความ วัณโรค (Tuberculosis หรือ TB) เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย Mycobacterium tuberculosis จัดอยู่ในกลุ่ม Mycobacterium tuberculosis complex วัณโรคเกิดได้ในทุกอวัยวะของร่างกาย ส่วนใหญ่มักเกิดที่ปอด (ร้อยละ 80) ซึ่งสามารถแพร่เชื้อได้ง่าย วัณโรคนอกปอดอาจพบได้ในอวัยวะอื่นๆ ได้แก่ เยื่อหุ้มปอด ต่อม้ำเหลือง กระดูกสันหลัง ข้อต่อ ช่องท้อง ระบบทางเดินปัสสาวะ ระบบสืบพันธุ์ ระบบประสาท การบริหารเภสัชกรรม หมายถึง ความรับผิดชอบของเภสัชกรโดยตรงที่มีต่อการใช้ยาของผู้ป่วย เพื่อให้ได้ผลการรักษาที่ถูกต้องตามที่ต้องการ (หายจากโรค บำบัดหรือบรรเทาอาการ ชะลอหรือยับยั้งการดำเนินของโรคและป้องกันโรค) และเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย 4.0 ความรับผิดชอบ บทบาทเภสัชกรในการดูแลผู้ป่วยวัณโรค เภสัชกรมีบทบาทในการดูแลผู้ป่วยวัณโรคร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ป่วยมีการการใช้ยาที่เหมาะสมและเกิดความปลอดภัยจากการใช้ยา บทบาทเภสัชกรในการดูแลผู้ป่วยวัณโรคประกอบไปด้วยด้านต่างๆ ดังนี้		
1. บริหารจัดการระบบยาในการดูแลผู้ป่วยวัณโรค	1.1 การจัดทำข้อกำหนดด้านยาและการจัดหา - ทบทวนบัญชียาโรงพยาบาลให้มีความสอดคล้องและมีความครอบคลุมกับการดูแลผู้ป่วยวัณโรค - กำหนดกรอบรายการยาที่จำเป็นให้เหมาะสมกับระดับการให้บริการของโรงพยาบาล - ประสานคลังยาจัดซื้อจัดหาให้มีเพียงพอ พร้อมใช้ในการดูแลผู้ป่วย - ประสานจัดหา/จัดเตรียมยา/รูปแบบยาที่มีความจำเพาะสำหรับผู้ป่วย เช่น ผู้ป่วยวัณโรคดื้อยา	

อ้างอิง	เอกสารเลขที่ SK-PHA-QP-17 เรื่อง งานบริหารเภสัชกรรม คลินิกวัณโรค	
ฉบับที่ 1 :	วันที่บังคับใช้	หน้าที่ 3 ใน 5
4.0 ความรับผิดชอบ (ต่อ) บทบาทเภสัชกรในการดูแลผู้ป่วยวัณโรค (ต่อ)		
2. การบริหารเภสัชกรรม สำหรับผู้ป่วยวัณโรค	2.1 งานบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก: จ่ายยาให้ผู้ป่วยวัณโรคอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่คลินิกวัณโรคทุกวันพฤหัสบดี โดยเภสัชกรมีบทบาทในการทำกิจกรรมดังนี้	
	1) ตรวจสอบขนาดยาให้สัมพันธ์กับน้ำหนักตัว 2) ตรวจสอบอันตรกิริยาระหว่างยา (Drug interaction) 2) สืบค้นและเสนอแนวทางการจัดการปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการใช้ยา (Drug Related Problems: DRPs) 3) ทบทวนประสานรายการยาต่อเนื่อง (Medication reconciliation) 4) ให้ความรู้และทักษะด้านการใช้ยาที่ถูกต้องแก่ผู้ป่วยและผู้ดูแล 5) การติดตามการใช้ยาของผู้ป่วยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและไม่เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากยา	
5.0 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน รูปแบบการบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยระดับประจักษ์ (แผนกผู้ป่วยนอก) โรงพยาบาลสุโขทัย		
ผู้รับผิดชอบ	แผนภาพแสดงลำดับขั้นตอนการทำงาน (Flow chart)	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
พยาบาล PC แพทย์ PC เภสัชกร	ผู้ป่วยเข้ารับบริการที่คลินิกวัณโรค ↓ ชั่งประวัติ/วัด vital sign/ชั่งน้ำหนัก ↓ - ประเมินและวินิจฉัยอาการ/ ADR ของผู้ป่วย - ให้การรักษา/ ดำเนินการแก้ไข ADR (ถ้ามี) ↓ เปรียบเทียบรายการยาที่แพทย์สั่งใช้ใหม่กับรายการยาเดิมที่ผู้ป่วยเคยได้รับ และจ่ายยาวัณโรคที่คลินิกวัณโรค พร้อมให้ความรู้และทักษะด้านการใช้ยาที่ถูกต้อง	ระบบ HOSxP, แฟ้มข้อมูลประวัติผู้ป่วย Doctor’s note, Medication reconciliation Form ระบบ HOSxP

อ้างอิง	เอกสารเลขที่ SK-PHA-QP-17 เรื่อง งานบริหารเภสัชกรรม คลินิกวัณโรค	
ฉบับที่ 1 :	วันที่บังคับใช้	หน้าที่ 4 ใน 5
รูปแบบการบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยวัณโรค (แผนกผู้ป่วยใน) โรงพยาบาลสุโขทัย		
ผู้รับผิดชอบ	แผนภาพแสดงลำดับขั้นตอนการทำงาน (Flow chart)	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
แพทย์เจ้าของไข้, พยาบาลประจำ ward	<pre> graph TD A[Consult TB Case ที่มีปัญหาด้านยาบนหอผู้ป่วย] --> B[รับเรื่อง case consult และแจ้งเภสัชกร] B --> C[ประเมินปัญหาที่เกิดจากการใช้ยา (DRPs) และอาการไม่พึงประสงค์ที่เกิดจากการใช้ยา (ADR) บนหอผู้ป่วย] C --> D{ปัญหามีความ ซับซ้อน} D -- ใช่ --> E[ส่งต่อข้อมูลให้แพทย์ PC และพยาบาลประจำ PC] D -- ไม่ใช่ --> F[ส่งต่อข้อมูลให้แพทย์ เจ้าของไข้] E --> G["- ประเมินและวินิจฉัยอาการ/ ADR ของผู้ป่วย - ให้การรักษา/ ดำเนินการแก้ไข ADR"] F --> G G --> H[ติดตามการแก้ไข ADR และเปรียบเทียบรายการยา ที่แพทย์สั่งใช้ใหม่กับรายการยาเดิมที่ผู้ป่วยเคยได้รับ] H --> I{พบ DRPs} I -- ใช่ --> J[Consult แพทย์] I -- ไม่ใช่ --> K[ติดตามการใช้ยาของผู้ป่วยอีกครั้งเมื่อนัดเข้า คลินิกวัณโรค] </pre>	ไลน์กรุป TB clinic
พยาบาล PC		ไลน์กรุป TB clinic
เภสัชกร		Pharmacist's Note
แพทย์ PC หรือ แพทย์เจ้าของไข้		Doctor's Note
เภสัชกร		Pharmacist's Note

อ้างอิง	เอกสารเลขที่ SK-PHA-QP-17 เรื่อง งานบริหารเภสัชกรรม คลินิกวัณโรค	
ฉบับที่ 1 :	วันที่บังคับใช้	หน้าที่ 5 ใน 5
6.0 ผู้รับผิดชอบ คณะทำงานคลินิกวัณโรค โรงพยาบาลสุโขทัย 7.0 เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพ 1. อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ $\geq 88\%$ 2. ร้อยละของผู้ป่วยระยะท้ายที่ได้รับคำปรึกษาด้านยาในคลินิกวัณโรคโดยเภสัชกร $\geq 80\%$ 3. ร้อยละของผู้ป่วยระยะท้ายที่ได้รับการดูแลแบบผู้ป่วยในและมีปัญหาด้านยา ได้รับการจัดการแก้ไขปัญหาโดยเภสัชกร $\geq 80\%$ 8.0 วิธีการประเมิน เก็บข้อมูลผลการดำเนินงานการดูแลผู้ป่วยวัณโรคในโปรแกรม NTIP (National Tuberculosis Information Program) 9.0 เอกสารที่เกี่ยวข้อง กรอบรายการสำหรับดูแลผู้ป่วยวัณโรค		
รายการยารักษาวัณโรค		
1) Isoniazid 100 mg 2) Rifampicin 300 mg 3) Rifampicin 450 mg 4) Pyrazinamide 500 mg 5) Ethambutol 400 mg 6) Ethambutol 500 mg		
รายการยารักษาวัณโรคดื้อยา		
1) Bedaquiline 100 mg 2) Clofazimine 50 mg 3) Cycloserine 250 mg 4) Delamanid 50 mg 5) Ethionamide 250 mg 6) Levofloxacin 500 mg 7) Linezolid 600 mg 8) Moxifloxacin 500 mg		